

Viața bibliotecii

Samovarul literar

(aprilie-iunie 2025)

de Daniel LUCA

Aprilie

În data de 7 aprilie 2025, a fost prezentat în cadrul *Samovarului literar* romanul *Soare de iarnă*, de Cynthia Orszag. Soarele de iarnă are dinți, mușcă tare și adânc, așa încât dacă nu vei fi pregătit să-l întâmpini, riști să o pățești. Acesta este și mesajul transmis în acest roman apărut la Editura Ink Story, Pucioasa, 2024, plasat în Uniunea Republicilor Socialiste Sovietice din anii '80 (Nikolai: „În soarele de iarnă nu poți să ai încredere, prietene. Cu cât e mai strălucitor, cu atât mai frig e de fapt afară. Și nici în iarna rusească”). Acțiunea se petrece îndeosebi în Noghirsk și Tula, în plină iarnă, și îl ține pe cititor cu sufletul la gură pe tot cuprinsul cărții, pentru că povestea de dragoste dintre Tatiana (Tania) Zaharova și Feliks Teodorovici Nazarov nu este una obișnuită, ci cu suișuri și coborâșuri, presărată cu picanterii, pe fundalul unei chestiuni de spionaj. Personajele sunt bine conturate și nicidecum liniare, cunoscând transformări profunde, fie că sunt civili ori kaghebiști, copii sau adulți, bărbați ori femei, fiind evidentă aici dexteritatea scriitoarei în mănuierea cuvintelor. Într-o epocă în care lipsurile sunt atotprezente, fiecare om caută să se descurce cum poate. Unii riscă inclusiv implicarea în afaceri cu iz penal. Nimic nu e simplu,

aparențele sunt înșelătoare și sabia lui Damocles plutește deasupra capetelor tuturor celor implicați în această intrigă, direct sau indirect. Menționăm o observație asupra imperiilor făcută de Feliks: „Asta e cu imperiile, Tania, cresc și la un moment dat mor”. Doar că din cenușa lor renasc alte state ori imperii, ele nu pier definitiv, ci doar se transformă. Nici URSS nu face excepție, deschizând personajelor din acest roman noi oportunități. Romanul *Soare de iarnă* este și despre alegerile pe care oamenii le fac în viață, pentru că fiecare alegere trebuie asumată, având întotdeauna consecințe, mai mult ori mai puțin dorite, mai mult ori mai puțin faste.

Mai

Anca Iulia Beidac a fost invitată în data de 12 mai 2025, fiind prezentat volumul său de versuri *Amare* (Editura Junimea, Iași, 2025). Autoarea e adepta jocului cu și de cuvinte. Un joc cât se poate de constructiv, neezitând să propună cuvinte și expresii noi ori să combine cuvinte din limba română cu cele din engleză ori franceză, de pildă. Suntem în prezența unei poezii existențiale, surprinzând omul între viață și moarte, cu conștientizarea curgerii inexorabile a timpului și a nevoii de dragoste, singura capabilă să schimbe un

destin. Sceptrul morții îl urmărește pe om încă de la naștere („vezi / de la rădăcina vieții / lumea miroase a iarbă” - * * *), tocmai de aceea clipa nu trebuie lăsată să treacă pe lângă noi oricum, ci strânsă cu bucurie la piept („toți înviem de fiecare dată când / cineva îndrăznește să iubească inimile noastre second / hand” – *carpe diem*). Dragostea este cea care unește viața și moartea și nu este necesară înlocuirea instrumentului cu care se scrie despre acestea și nici cerneala. Atunci nu mai surprinde pe nimeni prezența ironiei și autoironiei autoarei atunci când se lasă cuprinsă de iubire până la canibalizare și devorarea iubitului / iubiților. Totuși, nu trebuie să ne temem de iubire ori să ne întrebăm cât va dura, ci să ne lăsăm în voia ei pur și simplu.

Poezia e cea care surprinde totul, nu îi scapă nimic din ce este omenesc și nu se mulțumește numai să observe, ea transmite cititorilor informațiile obținute, spre luare aminte („doar Poezia ți se arată când și când / din tot ce-i în jur / în nopțile calde când tipul glumeț răbdător și de treabă / zâmbește spre tine / acum dansează” – *pas de deux*). Foarte important pentru fiecare dintre noi este să nu uităm că fericirea nu se află în exterior, nefiind necesară căutarea ei undeva departe, ci în noi înșine.

Iunie

Veronica Balaj și Mariana Stratulat au scris împreună volumul de versuri *Holograme și îngeri*, respectiv *Îngeri și holograme* (apărut la Editura

Libertatea, Panciova, Serbia, 2024), în funcție de cum este deschis, având două fețe. Prezentarea acestuia a avut loc în data de 3 iunie 2025. Structura opului este aparte, poeziile având câte un „motto” semnat de autoarea poemei în cauză. Această așezare este incomodă pentru cititor, pentru că nu este enunțată explicit niciunde în cuprinsul cărții și poate crea confuzii. Este vorba aici de un experiment literar, o provocare lirică pentru ambele autoare. Dialogul poetic și ideatic este echilibrat, plin de substanță, existența umană fiind subiectul predilect, fiind evidențiat rolul poeziei pentru bunăstarea sufletului („Poezia: / grăunte de grâu / între o piatră / și aripa cocorului-liră” – *Poezia*, Mariana Stratulat; „Poezia-i un val / în contur schimbător desenat / între clipa primordială / și una prezentă / rușinată ca o domnișoară / surprinsă la scăldat / de către pictorul / îmbătat de felul cum știe / a vântura sublimul / nepieritor” – *Eu ... reinventat*, Veronica Balaj), cuvintele având capacitatea de a depăși bariera spațio-temporală. Veronica Balaj și Mariana Stratulat și-au unit forțele pentru a scrie împreună un poem, *Roșu în nuanțe de mister*, plin de iubire, o încununare a strădaniei lor poetice, din care redau ultima strofă, un îndemn la speranță și trăirea clipei: „În loc de concluzie ... / Din roșul iubirii ce arde etern, / până la roșul durerii / ce se stinge / în tăcere, / toate se întâlnesc / în acea simfonie de culori / ce dansează între lumi, / unind oameni / și despărțind destine”.